

Kalastussääntö

Laki välirajasta vedessä ja vesialueen jaosta

y. m.

näihin kuuluvia säännöksiä

Astuivat voimaan Maaliskuun 1 p. 1903

HELSINGISSÄ
KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA

Keisarillisen Majesteetin Armollinen

Kalastussääntö

Suomen Suuriruhtinanannmaalle.

Hänen Majesteetitinsa Keisari on Keisarillisen Suomen Senaatin alamaisesta esityksestä suvainnut 19/23 p:ää Heinäkuuta 1902 Pietarhovissa Armoissa valvistaa seuraavan kalastussäännön.

Teeenme tiettäväksi: Valtiopäiville vuonna 1900 kokoonneitten Suomenmaan Valtiosäätyjen annettua alamaisen lausunnon Valtiosäädyille jättämästämme ehdotuksesta uudeksi kalastussäännöksi, olemme Me nämet hyväksi, kumoten kalastussäännön 4 p:ltä Joulukuuta 1865 ja säännön 5 p:ltä Huhtikuuta 1875 krapujen pyynnistä ja rauhoituksesta sekä muutteam mitä 6 § asetuksessa 16 p:ltä Heinäkuuta 1886 mintoista ja painoista sisältää säilytys- ja kuljetusastiain leimaamisesta, täten Armoissa säättää kuin seuraa:

I Luku.

Lainisesta kalastustavasta.

1 §.

Seuraavat kalastusmenot olkoott kiellettyjä:
a) räjähdys- sekä myrkyliset ja huumaavat aineet;

KUOPIOSSA,
OSAKELYHTIÖ KUOPION UDEESSA KIRJAPAINOSSA 1903.

- b) alhrain, haka, pilkki ja muu kalaan ulkoa haavoittava pyydys;
  - c) kokonaan tai osaksi kankaasta tehty pyydys ja samoin pitundelle kudottu tai siten paalotettu niutta tai muu liikkuvia rihmapyydyksia, jossa sohmujen väliä yläpaulassa on sanottavasti pitempi tai lyhempä kalvoimen levettää;
  - d) sellainen rihmasta eli langasta, metallista, liistosta, vitsoista, juurista, niinestä, tuhestasta tai muusta senkaltaisesta tehty pyydys tahi muu kalastusneuvo, jossa ankot ovat pienemmät kuin tässä edempänä jo-kaisesta lajista sanotaan; ja,
  - e) paitsi meressä, sellainen iso rysä tai muu pohjalla varustettu pyydys, joka osaltaan on puolataista metriä korkeampi; kuitenkin voi erikseen sada luvan lohen-tai siianpyyntiä varten rakentaa korkeampiakin kalatoiteita.
- Mitä merestä on määritetty koskee myös Lautokkaa, ellei siitä erikseen toisin sanota.

2 §.

Vitsamerassassa tai sentapaisessa pyydyksessä piitävä vitsain väliä olla vähintään kaksi ja sítteitten väliä vitsitoista centimetriä.

Tilheämppää mertaa saa kuitenkin käyttää nahkiaisen eli silmum pyyntiin yöllä, alkaen Elokuun 16 p:stä vuoden loppuun, sekä erityisellä luvalla myös antteriaan pyyntiin.

Vitsameriaa, jota keväällä käytetään kalastukseen,

älköön ennen Kesäkuun 20 päivää otettako vedestä kauemmaksi ajaksi kuin mitä sen kokeminen välttämättömäßigä vaatii.

3 §.

Katiskassa tahi munissa, liistoista vakemetussa pyydyslaitoksessa pitää liistrojen välillä oleman vähintään kaksi centimetriä.

Älköön katiskaa laillisena pidettiäkö, ellei sen suu, matkalimmankin veden aikana, ole veden yläpuolella suljettu veden pintaan asti.

4 §.

Rihmapyydyksissä pitää silmäin olla niin suuret, että kalvoinkertojen eli solmuvalien luku suoraksi vedetyssä rihmassa puolen metrin yhtämittaisella pituudella, pyydyksen märkän ollessa, on kuoren-, muikun- ja kilohailinpyydyksessä korkeintaan 50, silakan- eli hailimpypydyksessä korkeintaan 36, suomuskalan-pyydyksessä korkeintaan 25 ja lohenpyydyksessä korkeintaan 9. Lupa silmäin suuruden välentämisen kuoreen-, muikun- tai suomuskalan-rihmapyydyksessä voidaan kuitenkin myöntää vissejä vesistöjä taki vesterönoisia varten.

Kuoreen-, muikun- ja silakan eli hailimpypydyksii ei saa laskea sellaisiin paikkoihin eikä semmoisena alkaa, että niillä muuta kalaa sanottavasti saatetaan. Olkoon kuitenkin kuore- tali silakkaka- eli hailimattoa loppa käyttää suomuskalan pyyntiin, jos perä vahde-

taan toisten niin harvaan kuin suomuskalan-pyydyksetti on sanottu.

Pohjahaavi eli liippi, paitsi sellainen joka on tehty ja käytetään yksinomaan kravunpyyntiä varten, ei saa olla tiheämpi kuin ettu kalvoinkertojen eli solmuvielien luku suoraksi vedettyssä rihmassa, pyydysken märkän ollessa, on korkeintaan 25 puolen metrin pituudella.

5 §.

4 §:n säännökset eivät koske sellaista verkkoa, joka pauloitettuna ei ole seitsemänkymmentä centimetriä korkeampi ja jolla käytettiä ainoastaan salakan ja muun syöttikalan pyyntiin, eivätkä myös käänen varrekaita täkyhaaveja.¹⁾

Olkoon minikään lupa rauta- eli piikkikalan pystämiseen meren rannalla, kuin myös sellaisessa järvessä tahi järven osassa, missä se erittäin salitaan, Loka- ja Marraskuussa käyttää tarpeeksi tiheätä ja varrekasta haavia, jonka suun läpimitta on korkeintaan seitsemänkymmentäviisi centimetriä.

6 §.

Verkkoa, muunlaatuista käspyydytstä, rysää tali muuta seisovaa pyydystää ei saa laskea kalaväylään^{*)}, eikä liikkuvallakaan rihmapyydyksellä siinä toisin kalastaa, kuin ettu puolet kalaväylän leveydestä aina pidetään auki.

---

¹⁾) Vert. sivu 27.

Säännökset seisovasta pyydystestä eivät koske pitkääsaimaa eli velaa eivätkä muutakaan koukkupydystä.

7 §.

Lohen- tai sianpitoisessa joessa ja sen suussa olkoon kalastus liikkuvalla rihmapyydyksellä, paitsi haavitseminen eli lippoaminen rannalta tali maakuumteiseltä sillalta, kielletty.

Jos siinä kuitenkin on erityisiä loli- tai siika-apajoita laillisesti merkittyinä, olkoon nuotanveto niissä salittu. Samoin saapi pystää taimenta nuotalla. Keinjoessa Taivalkosken alapuolella Elokuun 6 päivän alusta Lokakuun 15 päivän loppuun saakka ja Iijoessa Raasakanpadon alapuolella kaikkialla Elokuun 6 päivän alusta Lokakuun 25 päivän loppuun saakka.

8 §.

Jos useammat talit ovat käyttää samaa kalastuspaikeaa niereissä, eivätkä saatा siinä yhtäikä kalastaa, pyydystäköi siinä järjestyksessä kuin ovat paikalle saapuneet, noudattamalla kuitenkin ettu kakin vuoroonsa saa vetää nuottaa ainoastaan yhden vuorokauden.

9 §.

Seisovaa pyydystää meressä älköön sijoitettako kaltaasataa metriä lähenmäksi nuotta-apajaa, eikä myös lähenmäksi toisen rysää kuin kaksisataa metriä sen sivulta ja neljäkymmentä metriä sen päästää..

siika Lokakunn 1 päivän alusta Marraskuun 30 päivän loppuun asti; sekä kuha koko Kesäkunn.

Sinä aikana, jolloin joku kalalaji on rauhoitettu, älköön sellaisen kalan pyydyksäään vedessä pidettäkö. Lohipitoisissa joissa olkoon kaikki onkiminenkin kielletty Syyskuun 15 päivän alusta Joulukuun 31 päivän loppuun saakka.

Lohelksi luetaan myös toisin nimittety lohensuun kala, paitsi nieriäinen.

12 §.

Jäitten lähdön aikana ja sen jälkeen Heinäkuun 1 päivään asti olkoon kalkki kalastus muilla liikkuvilla rihmapyydyksillä kuin haavilla kielletty, paitsi sellaisissa nuotta-apajoissa, joissa vanhastaan on pyydetty yksinomaan silakoita eli haileja tahi jotka laillisesti on merkitty lohen- tai sianpyyntiä varten.

Nyt mainittua rauhoitusailkaa saatetaan muutamille osille maata talvi visseille vesistöille pidentää korkeintaan neljätoista päivää.

Muikkuja saa kuitenkin pyytää kohonuotalla Kesäkuun 15 päivän jälkeen selällä ja avorannalla sellaisessa vedessä, jossa ei ole pohjakasveja; ja on pyytäjäoverkoilla meressä aina luvallinen.

13 §.

Jos lohia, nieriäisiä, harreja, siikoja, lahnoja, kuhia, muikkuja, kuoreita, säynäitä tai muita arvokaita kaloja on istutettu vesistöön, missä niitä sitä ennen ei ole ollut, älköön sanotussa vestistössä kuuteen vuoteen sellaista kalaa pyydetäkö.

Jos saadaan sellaista kalaa, on se, vaikkakin jo knollut, heti jälleen pantava veteen.

11 §.

Allamaanittuuna aikoina olkoot seuraavat kalalajit rauhoitettuja ja niiltien pyytäminen kielletty, nimittäin: lohi, sillä poikkenkella kuin 7 § säättää taimenen pynnistä, kalkissa vesissä paitsi Laatokassa ja meressä Syyskuun 1 päivän alusta Huhtikuun 30 päivän loppuun asti; lohen onkiminen on kuitenkin sallittu Syyskuun 15 päivään saakka;

Krapu on rauhoitettu ja sen pyytäminen kielletty Toukkakuun 1 päivän alusta Heinäkuun 15 päivän loppuun asti.

Samoin olkoon kielletty pyytämästä krapua, joka ei täytä kymmenen centimetrin mittaa, laskettuna otsapilkin kuriestä suoraksi ojennetun pyrstön päähän; ja on siis kriavustettaessa vajamittainen krapu, paitsi

II Luku.

Rauhoituksesta ja kalastuksen suojaamisesta.

kum se on saatu rauhoituspiiriin, laskettava takaisin veteen.

14 §.

Sittenkin kalastus on päättetty, pitää siihen käytetty vaajat, seipäät ja muut velkeet, mikä eivät kuulu kiinteään pyydyslaitokseen eikä katiskaan, vedenstä pois ottettavan.

Kalaveden saastuttamisesta ja muusta kalastukseen vahingoittamisesta on kielto erittäin säädetty. *)

15 §.

Vesikouru tai vesijohito on varustettava laitoksella, joka estää kaljoja joutumasta vesirattaisiin tai vesijohtoon. Jos tämämöisenä laitoksenä on yksinkertainen aidake niska-aukon poikki, pitää aidakkeessa varpojen välyksien olla korkeintaan kaksikymmentäviisi tahi, jos ne sijoitetaan aukon yläpuolelle, kolmekymmentä millimetriä.

Olkoon kuitenkin sallittu pitää sellaisista aidakkeista nostettuna, kun jää peittää veden taikka jääät lähtevät tahi jäätsohjoa muodostuu.

Poikkeuksen siltä mitä tässä on säädetty voi kuitenkin myöntää, missä erinomaiset syyt sitä vaativat.

Kanavaa, vesijohtoa tahi kalatietä kuiville laskettaessa pitää siinä löytyvät kalat heti veteen laskettaman.

16 §.

Rauhoituspiirissä ja sen läheisyydessä on kielletty räjähdyttämällä lohkomaasta kiviä tahi toimittamasta muuta sellaista, mikä hauritsee kalan kutua tai estää kalansikiön menestymistä.

Rauhoituspiirin kautta tahi olitse ajaaessaan pitää höyryaluksen kulkea hiljaissta vaultia.

17 §.

Kalan nousun aikana olkoon niinikään joen suussa tahi sen läheisyydessä kaikki sellainen toimininta kielletty, mikä sääryttää kalaa tahi muutoin estää sen nousua.

18 §.

Älköön kukaan kulkeko pyydyksen yli, joka on laskettu yleisen kulkuväylän ulkopuolelle ja selvällä merkillä osotettu. Sellaisena merkkinä pidetään meressä tunmaa lippua, koottaan vähintänsä kaksikymmentä centtimetriä neliossa ja kiinnitetynä kohoona, joka ulottuu vedenpinnasta vähintänsä puolen metriin, ja muissa vesisässä kohoa, joka nousee vähintänsä puolen metriä vedenpinnasta.

Älköön höyryalus, mikäli mahdollista on, tulko

sellaisista pyydystää viittäkymmentä metriä lähemmäs.

*) Katsosivut 41—42.

III Luku.

Rauhoituspiiristä.*)

19 §.

Rauhoituspiirin sijoittaa laillisesti määritty maanmittari tahi agronomi. Sellaisessa toimituksessa ja samoin siitä valitettavassa valvokoon paikkakunnan syyttäjä tahi kuveröörin erittäin määritämä henkilö yleistä ehtua.

Jos kaikki asianomistajat sopivat rauhoituspiirin asemasta ja rajoista, olkoon kalaveden omistajilla lupa itse toimittaa palahtus.

20 §.

Rauhoituspiiriä sijoitettaessa noudatetaakoon, että sen alueen kanassa, joka siihen tarkoitukseen etupäässä aiotaan, piiriin otetaan niin suuri ala ympäriöivää vettä, että kalan nousemista edelliseen ei estetä ja ettei kalaa sinä häiritse ulomman veden käyttämisen.

21 §.

Rauhoituspiirin rajat ovat seivillä viitoilla merkittivät; ja on kartta tahi asemapiirros mittakaavoinen niistä tehtävä ja sitten lähetettävä kuvernöörlle. Rauhoituspiirissä ei saa pyyrää muuta kuin haukin, mateita ja krapuja, älköönkä niitäkään pyydettäessä

*) Katso sivut 24–26.

käytettäkö mutta kuin täkykalalla varustettuna koukuja mainittujen kalakojien kutuikana, myösken pieninpoleisia ryisiä ja mertoja sekä kravunpyyntiä vasten siihen tavallisia pyydyksiä.

IV Luku.

Kalastuskunnista ja kalastushoito-yhdistyksistä.

22 §.

Yhteisen kalaveden osakkaiden tulee, noudattaen mitä Rakennuskaaren 17 luvun 1 §:ssä on säädetty *) keskenänsä sopia, kuinka kalastusta on hoidettava, sekä jättää kirjallisesti laatumansa järjestystässäannöt paikkakunnan nimismiehelle, joka lähettää ne läänin kuvernöörlille.

Semmoisessa sopimuksessa on myös ihmoitettava, kuka on kalastuskunnan esimies ja millä tavoin osakkaat ovat kutsuttavat kokoukseen sekä, jos tarve vältti, kuinka yhteiset varat ovat hoidettavat ja niistä tili tehtävä.

Mitä tässä sekä 6 ja 7 luvussa sanottaan kalastuksesta tarkoittaa myös kravunpyyntiä.

23 §.

Ne määräykset, jotka semmoinen kalastushoito-yhdisys, kuin Rakennuskaaren 17 luvun 5 §:ssä säädetään **),

*) Katso sivut 22–23.

**) Katso sivu 24.

ottaa noudatettavakseen, alistetaan Keisarillisen Se-naatin Talousosaston tutkittaviksi.
Senaatin valvistamat määräykset julistaan ase-tuskokoelmassa.

24 §.

Kalastushoito-yhdystyksen asiana on myös: pitää huolta rauhoituspiiriä toimeensamisesta lnten Rakennuskaaren 17 luvun 6 §:n ensimmäisessä momentissa sanotaan; *) itse toimituttava kalanviljelystä taikka, palointoja lupaamalla, muita siihen kelottaa; laittaa ja kumossapitä tarpeemukaisia kalateitä; pitää huolta siitä, että kalastuksesta ja veden käyttämisestä annetujen määräysten rikkominen saatetaan syytteen ja että pakotetaan niiden säättämää velvollisuksia täytäväksi; sekä asettaa ja palkata, yksi tahi useampi kalastuskaitsija silmällä pitämään sanottujen määräys- sien noudattamista sekä valvomaan, ettei yksityisen kalastusoikeutta loukata.

25 §.

Mitä tässä ylempänä sekä I, II ja III luvussa on säädetty, ei koske umpinaista vettä, jos kaikki osakaat ovat keskenänsä sopineet kalastustavasta siinä; yleisesti kiellettyä kalastuspyylystä ei kuitenkaan saa käyttää.**)*)

*) Katso sivut 24—25.

**) Katso sivu 36.

26 §.

Kalalaupasta.

Maassa suolattujen kaupaksi pidettävän kalata-varain pitää oleman hmoellisesti pakattuna siisteihiin, lijavanteisiin, valvoihin ja tiiveisiin, kuivasta puusta tehtyihin astioihin, jotka vetävät 120, 60, 30, 15 tai 8 litraa ja ovat varustetut asianomaisella, astian ti-lavuutta osoittavalla kruunausleimalla. Astiaan pitää myös oleman polttetuna tai leimattuna suoalaajan kalamerkki, sen kunnan nimi, missä hän asuu ja suo-lauksen vuosiluku.

Alkön astiata laittomana pidettäkö, valkka se sisältääkin hiukan enemmän kuin kruunausleima osottaa. Mitä nyt on sanottu ei koske maustettuja kaloja.

Kaloja saa myydä myöskin maassa käypien paino- ja astiamitttojen mukaan sekä kappalettain.

27 §.

Lohia, siikoja, kuhia tali krapuja tuoreina ei saa niitten rauhoitusaikana eikä myös vajamittaista kra-pua kuljettaa, myydä, kaupaksi pitää, ostaa eikä mak-sua vastaan tarjoella. Jos jollakin silloin, kuin jonkin kalajän tali kravun rauhoitusaika alkaa, on niitä

sitä ennen laillisesti pyydetty varasto, olkoon oikentettu myymään sen rauhoitusajan seitsemän ensimmäisen päivän kuluessa.

Tämä kielto ei koske kiltäään lohta eli sellaista, joka ei ole kutupukuisen.

Älköön kurkaan myykö, kampaksi pitäkö, ostako maksua vastaan tarjoelko kalojia allamainitulta lajeja, elleivät ne leuvan kärjestä pyrstön piähän täytä seuraavia mittoja, nimittäin:

merilohi ja taimen kolmekymmentäviisi centimetriä; forelli kaksikymmentäviisi centimetriä; uieräinen kolmekymmentä centimetriä; harri kaksikymmentäviisi centimetriä; siika kaksikymmentäviisi centimetriä; lahna kolmekymmentä centimetriä; säynäs kaksikymmentäviisi centimetriä; sekä kuha kolmekymmentäviisi centimetriä.

28 §.

Kalansuolajajan tulee rekisteröimistä varten näyttää kalamerkkinsä, maalla paikkakunnan kruunun nimismiehelle ja kaupungissa maistraatille. Sellaisesta rekisteröimisestä suoritetaan lunaustusta yksi markka. Ilmoitetuista kalamerkeistä on pidettävä luettelo aakkosjärjestyksessä. Toisen jo ennen samassa kunnassa käyttämää merkkii ei saa hyväksyä.

29 §.

Joka kalastukseen käyttää kiellettyä pyydystää tai pyyntitapaa, taih luvallista pyydystää luvattomana ai-kana tai kielletyllä paikalla, taikka kalastaa vissiä kalalajia tai sitä varten vedessä pitää pyydystää sen rauhoitusajana, sakottakoon enintään neljässataa markkaa ja olkoon saaliinsa menettänyt.

Samallaisen edesvastauksen alainen olkoon sekun, joka rikkoo 27 §n kielon, taih jonka hallussa on ylesesti tai paikkakunnalla kielletty kalanpyydys. Luvattomasti kuljetettu taih myyty kala ja kielletty pyydys olkoot aina menettetyt.

Joka pyyttää vajamittaista kravua taih kravun rauhoitusajana kravustaa tai sitä varten pitää vedessä kravunpyydysä, sakottakoon enintään kaksisataa markkaa ja olkoon saaliinsa menettänyt.

30 §.

Joka muutoin rikkoo tämän säännön taih sen nojalla annetuja määräyksiä, rangaistakoon enintään kahdensadan markan sakolla, ellei muu lainkohta sääädä siihää suurempaa edesvastausta.

Jos se, joka on velvollinen joitakin täyttämäään, on tämän laininlyönyt, pakottakoon samalla kuver-nööri soveltaalla uhalla hänet siihen.

31 §.
Jos joku laskee hauen, mateen tai kravun veteen, joka koko laajundeltaan on toisen henkilön omistama, sakottettakoona enintään kaksisataa markkaa.

VII Lukku.

Erityisiä määräyksiä.

32 §.

Tämän säännön määräykset eivät koske sellaista kalastusta, joka toimitetaan tieteellisen tutkimuksen tähden, taih Jonka kalastustentarkastelija muussa tar-koitukseessa toimeenpanee, eivätkä myöskään kal-kuletusta sellaista tarkoitusta varten.

Kalanviljelystä varten saattaa myöskin myöntää luvan vissin kalalajin pyytämiseen ja kuljettamiseen sen rauhoitusalkana.

33 §.

Luvan tai erityisen määräyksen, josta 1 §n e mo-mentissa ja 2, 4, 5, 10, 15 ja 32 §ssä mainitaan, antaa läänin kuvernööri, kuulusteltuaan kalastus-tarkastelijaa tai hänen esityksestäään.

Nyt mainittu määräys on kuvernöörin toimesta kuulutettava paikkakunnan kirkossa ja annettava kalastustentarkastelijan tiedoksi sekä, jos se sisältää yleisen säännöksen, lain voiman saatuansa, toimitettava

painettavaksi ja lähetettävä asianomaisille tuomioistui-mille, syyttäjille, poliisivirkamiehille ja kalastuskaits-jolle.

Kuvernööri pitääkön myös vaania siitä, että mitä kalastuksen hoitanisesta yhteisestä kalavedessä on määritetty noudatetaan.

34 §.

Munitosta kuvemöörin päättökseen on haettava Se-naatin Talousosastossa kuudenkymmenen päivän kuluessa, lukien, jos päätös on kirkossa kuulutettu, siten tapahduneesta tiedoksiannosta, vaan muussa tapauk-sessa siitä päivästä, jona päätös on annettu.

35 §.

Valtion tahi kalastushoito-yhdistyksen asettamilla kalastuskaitsijoilla sekä rantavartiossa palvevilleja, on, itsekullakin piirissään, yhtäläinen oikeus ja velvollisuus kuin poliisivirkamiehilläkin valvoa tämän säännön ja muiten kalaveden käyttämistä koskevain määräysten noudattamista sellä panna takavarikkoon menetyksiä julistettavat pyydykset, kalat ja kravut. Kalastuskait-sijan tulee myös pyydättäässä antaa tarpeenmukaista virka-apua yksityiselle, jonka kalastusoikeutta on lou-kattu.

36 §.

Takavarikkoon otetut kalat ja kravut myytäköön kruunun hyväksi tahi annettakoon kala, milloin laatuun käy, paikkakumman vaivaistalolle.

Menetetyksi julistettu kalanpyyrys pitää hävitettäväksi kruunun hyväksi myytämän, käytettäväksi kuitenkin muuhun tarkoitukseen kuin kalastukseen.

VIII Lukku.

Väliaikaisia säätöksiä.

37 §.

Rajankäymistä vedessä annettujen säännösten voimaanpanoa varten pyytäkön kuvernöörin, kalastus- ja metsätalolian esityksestä ja läänimaaammittaria kunnusteltuaan, määritetään jokaiselle tarpeeksi monta maanmittaria, joka on yhdessä tähän useammassa viissä pitää, käymään kalaveden piirirajat, ellei merkittyä rajaa ole olemassa.*)

38 §.

Kun raja yhteisen kalaveden ympäri on käytetty ilmoittakoon maanmittari sen heti kuntakokouksen esimiehelle, jonka tulee viipymättä kutsua kokoon kalaveden osakkaat sopimaan, miten kalastusta siinä on käytettävä.

Sellainen kutsumus toimitetaan siinä järjestyksessä, kuin kuntakokouksen kutsumisesta on säädetty, ja pitää siinä kokouksen alkaa ja paikka oleman imoitu-

*) Katso sivut 33 ja seur.

tettuna. Jos osakkaat kokooontuvat ilman senkaltaista kutsumusta, olkoon kokous kuitenkin pätevä.

39 §.

Rajankäyntiä varten pitää maanmittarin saada läänin maanmittauskonttorista tarpeelliset konseptikartat ja asiakirjat.

Maanmittarille tuleva palkkio suoritetaan etukäteen Yleisistä varoista ja korvataan kruunulle siinä järjestyskossä, kuin samallaisen palkkion korvaamisesta isossaajaossa on säädetty.

40 §.

Jolleivät kalavesien omistajat, kun rauhoituspiiriin laittaminen vesistöön on käsketty, ole heille määritetyyn ajan kuluessa pannet sijoittamista toimeen, menetellään niinkuin 37 §:ssä on sanottu.

Tämä säädöt astuu voimaan 1. pñä Maaliskuuta 1903; senkaltaista jo ennen tehtyä riimapyydystä, joka siihen saakka oli laillinen, saapi kuitenkin käyttää vielä kolme vuotta, vaikka se onkin tihempi kuin tässä säännössä myönnetään, paitsi mikäli senlaatuinen pyydyt 1 §:n e momentin mukaan on kielletty.

Ministerivaltiosihteeri Plehve.

ymä hänen talonvälillään aina valta siihä harjoittaa onkimista ja kalkenlaista munta koukkukalastusta.

Osakkaiden päättävissä olkoon, millä tavoin krapujen ja helmisimpukkain hyyntiä saa harjoittaa.

Laki,

joka säätää Rakennuskaaren 17 ja 18 luvun
toisin kuuluviksi.

Hänen Majesteettinsa Keisari on Suomenmaan Valtiosäätyjen alamaisesta esityksestä suvainut Pietarholissa 10/23 I. Heinäkuuta 1902 Armossa säätää yleisen lain Rakennuskaaren 17 ja 18 luvun näin kuuluviksi:

2 §.

Yhteisen kalaveden osakkas käyttäköön äänivaltaa kalastuskunnan asioissa kyläosuntensa mukaan ja saakoon yhteiseksi hyväksi kalastettaessa saman perusteen mukaan osansa saalistaa.

3 §.

Miten kalavesi on jaettava säädetään laissa vesilalueen jaosta. *)

Rakennuskaari.

17 Luku.

Kalaveden käytämisestä.

1 §.

Yhteisen kalaveden osakkait ovat velvolliset keskenään min järjestämään kalastukseen siihä, että kalastuvun hävitäminen estetään. Ellei sellaista järjestämistä aikaansaada, kiellettäköön kuvernööri toistaiseksi osakkaita käytävästä kalastusoikeuttaan muulla tavalla kuin kalastamalla yhteiseksi hyväksi, vaan lykättäköön asian muutoin oikeuteen, jonka tulee siitä lopullisesti määritä; kuitenkin olkoon kullakin osakkaalla

4 §.

Sillä, jonka kalavedessä toisella on kalastusoikeus, olkoon valta lumastaan mainittu oikeus suorittamalla sen täyden arvon. Ellei arvoa muuten voida tarkoin selville saada, katsotaan sen vastaan kaksikymmenkertaista viimeisten viiden vuoden aikana kalastuksesta keskimäärin saatua vuosituloa, siitä pois luettuna korvaus ajasta, mikä kalastukseen lasketaan tarvituksi, ymä kaikki munt menot. Jos on riita tästä arvosta, tulee oikeuden valitsemain uskottuun miesten toimittaa katselhus ja arvaus ennenkuin asia ratkaistaan.

*) Katso sivut 33 ja seur.

Tällaisen linnastuksen alaisia eivät kuitenkaan ole kruunun lohi- eikä siikakalastukset, eivät myös känäiläläisesti merkityt lohi- tai siika-apajat eikä kalatokeet, joilla on erikseen myönnetty oikeus lohen-, sian- tai nahkiaisen pyyntiin.

5 §.

Jos arnollisella säädöksellä on määritetty, että kalastushoito samassa tai eri vesistöissä tahi vesistöjen tai meren osissa on oleva yhteisenä, muodostavat kalaveden kaikki omistajat tällä alueella yhdistyksen, jonka tulee aluettaansa varten laatta sellaisia määräyskiä kalanpyydyskisistä, kalastusajasta ja kalastustavasta sekä rauhoituspiirien ja kalavälien laittamisesta ynnä muusta kalastushoidon huolenpidosta, joita lain säätiämien määristen lisäksi havaitaan tarpeellisiksi; ja käsittelevät sellaisen yhdistyksen asioita, osaksi sen jäsenet kuntakokouksessa, osaksi niiden valitsema hallintokunta, sillä tavoin kuin kunnan tai kuntain yhtiseksi ratkaisuvista asioista on säädetty. *)

Yhdistyksen laatimat määrykset kalastuksen hoitamisesta ovat alistettavat ylemmän viraston tutkittavaksi ja vahvistettaviksi, kuten sitä erittäin määritään. **)

6 §.

Tarvittavain rauhoituspiirien *** aikaansaamiseksi olkoon kalastushoitoyhdistyksellä oikeus, ninkuin kiinni

*) Katso sivut 47 ja seur.

**) Katso sivut 12—13.

***) Vert. sivut 12—13.

teän omaisuuden pakkoluonastuksesta yleiseen tarpeeseen on säädetty *), niiksi lunastaa semmoisia paikkoja, joissa sen veden arvokkaimmat kalataljat kutevat, kalanoikaset tavallisesti oleksivat taikka kalan suojeleminen muutoin on tärkeää, ymnä tarpeellinen vesialue niitten ympäriltä.

Jos se jätetään tekenäältä, voidaan rauhoituspiiriin laittaminen käskeä armollisella määräyksellä ja otettakoon semmoisessa tapauksessa siihen tarkoitukseen jokaisen kalaveden pinta-alasta enintään kymmenessä ylempänä mainittua laattua olevilta paikoilta ja miehunummin ylteen jaksoon.

Rajatuisten olevia, kalavesiä, varten laittetakoon yltein rauhoituspiiri, jos omistajat siitä sopivat; ja vähennetään piirin semmoisessa tapauksessa säädetty korkein määärä viidenneksitoista osaksi niitten yhteenlaskettusta alasta.

Rauhoituspiirin erilleen murtamisesta kalavedenjaossa on erittäin säädetty. **)

7 §.

Rauhoituspiiriin älkön, jos sitä voidaan välttää, otettako malmiperäistä järven osaa eikä myös käänen venottoon tarvittavaa paikkaa.

8 §.

Rauhoituspiirin omistaja olkoon velvollinen pitämään sen rajat sopivilla merkeillä nähtävinä, kuin myös

*) Katso sivu 51 ja seur.

**) Katso sivut 38—39.

järvessä, jossa kalan tukeutuminen jään alla on pelätävissä, kivikumpeiden tai muiden kohokkeiden rakenmisella talii avannoilla auttamaan ilman pääsemistä veteen.

9 §.

Rauhoituspiiriin tulee alati olla rauhoitettuna kalenkaiselta kalastukselta, paitsi krayustamiselta sekä hauen- ja mateenpyynniltä, kuten siitä erittäin näärätään *); älköönkä püiristä taikka sen viereiseltä rannalta otettako malmia, kiviä, savea, hiekkaa talii muunta sellaista; kuitenkin saatakoon järvinrehua korjata jälleen heinäkuun 5 päivän sekä kaistaa ja ruokoa tarpeen mukaan harventaa.

Samoin olkoon kielletty rauhoituspiirissä lauttamaasta puutavararaa taikka kulkenesta höyryaluksella tai kudun aikana muullakin aluksella, milloin lautaus- tai kulkuväylää muutoin on riittävästi.

Rauhoituspiiriin paaluttaminen olkoon lietinoudettavana niinkuin vedessä olevasta rajasta on säädetty.**))

10 §.

Kalastuksesta sellaisessa vedessä, joka yksityisesti kuuluu käyttämättömään kruununmaahan tai kruununpuistoon ja niinikään rauhoituspiireistä sellaisessa vedessä olkoon voimassa mitä niistä erikseen näärätään.

*) Katso sivut 41—42 ja 12—13.

**) Katso sivut 34—35.

11 §.

Valtaväylä pidettäkö kalaväynä, kuin myös vedessä valtaväyän päässä sen kaksinkertainen leveys siihen saakka kunnes syvä vesi alkaa. *)

Valtaväylä ja muu kalaväylä on aina pidettävä vapaana kalastuslaitteista ja kalkista muista seisovista kalanjyvädyksistä; älköönkä siinä liikkuvallaakaan pyydysellä toisin kalastettako kuin että puolet kalaväylän leveydestä aina on avoinna.

Älköön muutoinkaan kalastuslaititteita niin rannnettako, tahi seisovilla kalanpyydyksillä niin kalastattako, että kala suljetaan toisen vedestä tai rauhoituspiiristä tahi että kalan nousu koskessa tehdään maledottomaksi.

12 §.

Isoa rysää tali muuta samanlaatuista pohjalla varustettua kalanpyydystä älköön laskettako sellaisen salmen suulle, joka on lahden tali selän ainoina talipääasiallisena vesireittinä, älköönkä mereen lohi-silkipitoisen kymin tali joen suusta ulospäin, eikä kummallekaan puollelle viittä kilometriä lähemmäksi. Iloheksi luetaan myös muuniminen lohensukunen kala.

13 §.

Jos joku on tästä ennen laillisesti saanut oikenden kalatokeilla salvata valtaväylää toisin kuin 11 § säättää,

*) Katso sivu 6.

nauttikoon tätä oikeuttansa. Olkoon kuitenkin velvollinen, jos kruunu tahi jäätä alapuolisten kalavesien omistajat sitä vaativat, lunastusta vastaan luopumatta semmoisesta oikeudesta, niinkuin kiinteän omaisuuden pakkohankkeesta yleiseen tarpeeseen on säädetty.*)

Erityisten asianhaaran vaatteessa myönnettäkön vasteleskin lupa toistaiseksi kalatokeilla, sulkeaa, enittään kolme neljättäosaa, kymistää, virrasta tahi joestaa joksikin määrätyksi ajaksi vuotta.

14 §.

Kalatiessä ja sadan metrin matkalla sen suista olkoon kaikki kalastaminen kiellety; älköönkä sadan metrin matkalla koko vesistön poikki rakennetun padon alapuolella, tahi kanavassa, vesirämissä tai vesi-johdossa harjoitettako muita kalanjyntiä kuin onkista.

1 momentissa mainittu kielto ei koske tätä ennen laillisesti rakennettuja kalastuslaitteita.

15 §.

Jos kylään tai tilaan kuuluvalla vedellä ei ole mitään yhteyttä toisen veden kanssa tahi ainoastaan sellainen, josta kaloja ei sanottavasti pääse nousemaan eikä laskemaan, ja jos kalkki osakkaat ovat kalastustavasta yhtä muelta, älköön sellainen umpinainen vesi olko 1, 6, 7 ja 11 §:n siitämöstön alainen, älköönkä kalastukcessa munitakua rajotusta tehtäkö kuin mikä

*.) Katso sivut 51 ja seur.

koskee yleisesti kiellettyjen kalanjydyksien käytä-mistä.

Umpinaiseen veeteen ei saa omistajan suoostumuk-setta kalatietä johtaa; ja on aukaistu kalatie ylläpidet-tävä vähintään kymmenen vuotta, elleivät ylempänä tahi alempana asujat sovi sen poistamisesta sitä ennen.

Mitä tässä säädetään ei koske sellaista vettä, joka ainooastaan sulkurakennuksella on toisen vedestä erotettu.

16 §.

Kalastusoikeuden haltijalla ja hänen apulaissillansa on valta kalanjydyksien laskemista, nostamista ja kokemista varten astua toisen rannalle, ei kuitenkan tontille, puutarhaan eikä kylpypaikkaan, sekä panna jydyksiään kuiyamaan rannalle muualla, paitsi vasta-maintulla alueilla, varastopaikalla, puistossa tai vil-jellyllä tiluksilla, kuitenkin saakoon rannanomistaja ensimmäisiltä, arvion mukaan, täyden korvauksen kai-kesta sen kautta kärsimästään vahingosta ja haitasta.

Rannanomistajan pitää nimikään, korvausta vas-

taan, sallia kalastusoikeuden haltijan kulkea maanusa

kautta kalavedelle milloin tämä muutoin ei voi sinne

soveltaa päästä.

17 §.

Jos joku verekseltä tavataan kalastamasta vedessä, jossa hänelä ei ole sellaiseen pyyntiin olkeutta, saa-koon kalastusoikeuden omistaja tahi haltija tai hänen

kalastuksensa hoitaja tai väkensä kalastavalta ottaa veneen, pyydykset tali mutta tunnustodisteksi ja pitää ne, siksi kuin viimeksi mainittu on tehty selvän puolestansa. Sama oikeus olkoon poliisivirkamiehelläkin, kun luvatonta kalastusta harjoitetaan 18 hyvin maitsemassa vedessä.

18 §.

Jos valta- tai muuhun kalaväylään laittomasti on pantu pyydys, olkoon ulosottomies tali nimisies velvollinen, joko pyytämättä tali sen pyynnöstä, joka siltä kärsii haittaa, poistamaan pyydyksen rikollisen kustannuksella.

19 §.

Jos syntyy riita kalastukseen järistyksestä yhteisessä kalavedessä tali kalaväylän oikeasta asemasta ja auktipäätämisestä taikka, jos rauhoituspiirin sijoitamisesta tehdään valitus, ratkaiskoon asian oikeus; ja hankkikoona, milloin tarpeelliseksi näkee, lausunnon siltä virastolta, joka kalastustointa maassa kaisee.

18 Luku.

Kruunun yksityisistä kalastuksista ja yleisestä kalastuksesta.

1 §.

Kruunun yksityiset kalastukset meressä, kymemissä virroissa, joissa ja järviissä pysytetään kruunulla missä

ne vanhastaan ovat olleet ja edelleen ovat sen halussa.

2 §.

Isolla Järvenselällä Kylänrjan ulkopuolella olkon kulkui siihen ulottuvan kumman asujain oikeutettu harjoittamaan onkimista ja kaikkinaista muuta koukkukalastusta; ja olkoon kuntain päättävissä, saavatko asujamet ja missä määrin siellä harjoittaa muuta kalastusta.

3 §.

Jokaisella maan asujamella olkoon vaka harjoittaa kaikkelaista kalastusta meressä kylänrjan ulkopuolella, ei kuitenkaan kymmenen kilometrin alalla lohipitoisen kynmin tali joen suulla lukien suusta ulospäin sekä kummallekin puolle. Samallaista oikeutta kalastamiseen saatakoon myös käyttää semmoisilla merenrannoilla ja meren luotojen ja saarien luona, jotka kuuluvat kruunulle eivätkä ole minkään tilan omia eikä erityisillä ehdolla kenenkään hallussa, paitsi mikäli vissiin kalastuspalkkaan nähdin on tehty tali vastedes tehdään poikkeus.

4 §.

Ulkosaaristossa ja merenrinteessä olkoon onkimmenn ja kaikkinaisen muun koukkukalastus syvässä vedenessä jokaiselle salittin.

5 §.

Kalastuksenharjoittajilla olkoon oikeus 3 §:ssä mainituilla kruunun rannoilla, luodoilla ja saarilla malksutta saada, mikäli riittää, maata käytettäväksensä kalastamiseen tarvittavain asuinhuoneitten, aittain ja valmistushuoneiden rakentamista varten. Kuvemööri osottakoonti sitä varten tarpeelliset alat.

6 §.

Mitä tässä edellä ja 17 luvussa on säädetty sovellettakoon sellaiseen kymmin tali jokeen, joka on rajana toista maata vastaan, sekä sen lisäjokiin ja sen suun ulkopuolella olevaan mereen ainostaan mikäli ei toisin ole määrätty tali vastedes määrätään. Tämä laki astuu voimaan 1 pñä Maaliskuuta 1903. Jos joku ennen sanottua päivää on perannut nutta-ta-apajan mereen, saakoon edelleen nauttia sitä kymmenen vuotta.

Ministerivaltiosihteri Plehve.

Laki,
sisältävä määräyksiä välirajasta vedessä ja vesialueen jaosta.*)

Hänen Majesteetinsa Keisari on Suomenmaan Valtiostäityjen alamaisesta esityksestä Pietarhovissa 10/23 pñä Heinäkuuta 1902 suvainnut, lisäten ja muuttäen tähän asti voimassa olevia määräyksiä välirajasta vedessä ja veden jaosta, Armonsa säättää kuin seuraa:

1 §.

Järven rannalla sijaitsevilla kyliä olkoon osa-järveen rajalinjan ja kylän tilusten mukaan, siten että kukin valitsee sen osan vettä ja veden alaista pohjaa, joka on lähempänä omaa rantaa kuin toisen.

2 §.

Selkää, jonka pitius ja leveys on kahdeksan kilometriä tahi enemmän, älköön kylä vallitko ulommalta kuin viisisataa metriä siltä kohdalta rantaveteita, josta tavallisen vedenkorkeuden aikana, kahden metrin sy-

*) Katso sivut 24—25.

niihdään tarpeiseksi, vaatia niiden virastojen lausuntoa, joille vesistöjen tahi kalastustoimen kaitseta maassa on uskottu.

19 §.

Raja vedessä on merkittävä pyykeilä, joita panaan rannoille tahi kallioille tai luodoille semmoisiin paikkoihin ja niin tiheään kuin tarpeelliseksi havaitaan.

Jos pyykki pannaan rajalinjan sivulle, pitää kartalle ja rajanselitykseen merkitämän kuinka pitkä väli pyykistä on rajalinjaan kuin myös se linja, jota myöten väli on laskettava.

Tämän lain soveluttaminen alkaa 1 pñä Maaliskuuta 1903.

Ministerivaltiosihteerin Pilehve.

Keisarillisen Majesteetin Armollinen Asetus,
jolla 19 pñä Joulukunta 1889 annetun Rikoslain 33 luvun 13 ja 15 § muutetaan toisin kuuluviksi.

Hänen Majesteetinsa Keisari on Suomenmaan Valtiosäätäjien alaannaisesta esityksestä suvalinut Pietarhovissa 10/23 pñä Heinäkuuta 1902 Armossa säätää, että 19 pñä Joulukunta 1889 annetun Rikoslain 33 luvun 13 ja 15 § muutetaan näin kuuluviksi:

18 §.

Joka luvattomasti kalastaa toisen vedessä tahi vedessä, jossa hänellä ei ole oikeutta siihen pyyntiin, jota hän harjoittaa, rangaistakoon enintään kahden sadan markan sakolla taitka, jos rikos tapahtuu rauhoituspiirissä tahi asianhaarat muutten ovat erittäin rasittavat, enintään viidensadan markan sakolla; ja saalis tai sen arvo menkön kalastusoikeuden haltijalle.*
Jos kalaveden omistaja¹ tai osakas sen alueella harjoittaa sellaista kalastusta, joka siinä on kielletty, tahi jos hän muutoin laittomasti käyttää rauhoituspiiriä, tahi jos kalaveden tai kalastukseen osakas käyttää kalastusoikeuttaan siinä mulla tavoin kuin tois-

* Vert. sivut 29—30.

meenpannun tai säädetyyn järjestykseen mukaan saa tapahtua, tuomittakoon enintään kahdensadan markan sakkoon taikka, jos asianhaarat ovat erittäin raskantavat, enintään neljänsadan markan sakkoon; ja menköön saalis tai sen arvo kruunulle tahi myös niille, joilla rikollisen kanssa on osa kalavedessä tai kalastukessa, jos joku heistä panee rikoksen syytteenseen tai on sen antanut ilmi.

Miten se on rangaistava, joka rauhoitettuna aikana tai luvattomalla tavalla kalastaa, siitä on erittäin säädetty.*)

Kalastamiseksi luetaan myös krapujen ja hēlmisimpukkain pyynti.

15 §.

Joka luvattomasti kairamalla tahi muulla tavalla vetää tai koettaa vetää omalle puolelensa toisen kalan saatia, tahi luvattomasti kalastaa valtaväylässä tahi muussa kalaväylässä**) taikka toteilla tai muulla keinolla estää tai koettaa estää kaloja nousemasta ja laskemasta taikka pääsemästä kalaveteen, jota hän ei ole olkeutettu yksin käyttämään, rangaistakoon enintään viidensadan markan sakolla.

Tämä asetus astuu voimaan 1 p:nä Maaliskuuta 1903.

Ministerivaltiosihteeri Plehve.

*) Katso sivu 17 ja seur.

**) Katso sivut 27 ja 6.

Keisarillisen Majesteetin Armollinen Asetus kalastuskaitsejän kelpoisudesta todistaamaan vesistön luvatonta käyttämistä koskevassa asiassa.

Hän Majesteettinsa Keisari on Suomenmaan Valtiosäätijen alamaisesta esityksestä suvainnut Pietar-hovissa 10/23 p:nä Heinäkuuta 1902 Armossa säättää kuin seuraa:

Kalastushoidon valvomista varten maassa asetettu virkanies sekä kalastuskaitsejä yksityisen kalastuksen hoitaja, joka on tehnyt valan tointansa varten, saakoon sellaisessa asiassa, joka koskee kalastuksesta ja muusta veden käytämisestä annettujen säännösten rikkomista ja jonka hän ilmiantaa, itse todistaa, kuten oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 11 § kruunupalvelijoille sallii.*)

Tämä asetus astuu voimaan 1 p:nä Maaliskuuta 1903.

Ministerivaltiosihteeri Plehve.

*) Katso sivu 50.